

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

MSB:s förstärkningsresurser

– ett stöd när regionens egna resurser inte räcker till

MSB:s förstärkningsresurser – ett stöd när regionens egna resurser inte räcker till

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Mer information och kontaktpersoner finns på
www.msb.se/forstarkningsresurser

Foto: Jocke Berglund/TT, Räddningstjänsten i Halmstad, m.fl.

Produktion: Advant Produktionsbyrå

Tryck: DanagårdLiTHO

Publikationsnummer: MSB1061 - december 2016

ISBN: 978-91-7383-711-8

Inledning

I den här broschyren presenteras de förstärkningsresurser som MSB kan ställa till förfogande vid en olycka, kris eller annan större händelse.

Målet är att kommunerna själva ska ha beredskap för att hantera de olyckor som sker. Vid olyckor som kommunens räddningstjänst inte kan klara själva förväntas de i första hand samverka inom regionen. MSB:s förstärkningsresurser är tänkta att användas först när kommunala och regionala resurser är uttömda.

MSB har också vissa förstärkningsresurser som är avsedda som stöd till exempelvis länsstyrelser, landsting, Försvarsmakten eller utlandsmyndigheter.

Kommuner ska ha beredskap för sina risker

Kommunerna ansvarar generellt för att vidta insatsförberedande åtgärder och att utföra räddningsinsatser på lokal nivå.

De ska analysera sina risker och planera för att effektivt kunna hantera olyckor som inträffar. Det innebär också att de behöver ha utrustning och kompetens för detta. Kommunerna ska, så långt det är möjligt, ha beredskap för att kunna hantera sina egna risker.

För stora, komplexa eller sällan förekommande händelser, där kommunerna inte rimligen kan hålla tillräcklig beredskap på egen hand, förväntas de samverka med exempelvis andra kommuner.

Det är viktigt att samverkan sker redan när planering för insatser genomförs. Resurser som kommunen inte själv har och inte har möjlighet att införskaffa, behöver inventeras och alternativ tillgång till sådana planeras. Det kan exempelvis ske genom samverkansavtal med andra kommuner och privata aktörer eller genom samarbete med frivilliga förstärkningsresurser.

När resurserna inte räcker till

Länsstyrelsen har en stödjande och samordnande roll inom krisberedskapen. De har geografiskt områdesansvar på regional nivå och är en länk mellan lokala och regionala aktörer samt nationell nivå. De har därmed en viktig roll som sammanhållande länk inom och mellan län vid allvarliga händelser. De förväntas stödja och verka för samordning av kommuners och andra aktörers åtgärder inom sitt område, exempelvis med inventering och koordinering av resurser.

När en händelse är så stor, komplex eller långdragen att resurserna ändå inte räcker till, har MSB förstärkningsresurser inom olika områden som kan stödja en insats. MSB har resurser i form av utrustning och inom vissa områden också personal. MSB har förstärkningsresurser för:

- Skogsbrand
- Översvämning
- Oljeutsläpp
- CBRN
- Sök och räddning
- Samverkan och ledning
- Vårdlandsstöd
- Ambulansflyg
- Att bistå personer med hemvist i Sverige som drabbas av en allvarlig händelse utomlands

Skogsbrand

MSB:s skogsbrandsresurser består endast av materiel, främst släckutrustning. Det följer inte med någon stödpersonal då utrustningen lånas ut.

Skogsbrandsdepåerna består av containrar med material

En depå består av tre containrar och innehåller bland annat:

- Brandslang av olika dimension
- Strål- och grenrör
- Motorsprutor, bogserbara och bärbara
- Vattenspridare
- Slangupprullare
- Motorsågar
- Sexhjuling med släp

Depåerna finns på 12 platser i landet

Skogsbrandsdepåerna förvaras hos olika räddningstjänster och i MSB:s centrallager i Kristinehamn. På MSB:s hemsida finns förteckning över vilka kommuner som har depåer.

Hökapacitetspumpar för vattentransport

MSB har också två hökapacitetspumpar med en kapacitet på 15 m³/min. Dessa pumpar har möjlighet att transportera vatten långa sträckor och lämpar sig därför både till insatser vid översvämning och vid skogsbrand. Pumpresursen har också delvis automatiserad slangutläggning och upprullning.

Då hökapacitetspumparna används följer personal med och sköter driften av dem.

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM RESURSERNA FÖR SKOGSBRAND:

Kontakta MSB:s tjänsteman i beredskap, TiB.
Telefon 054-150 150, samtalet kopplas via SOS Alarm.

Översvämning

För översvämningssituationer har MSB resurser i form av:

- Översvänningsbarriärer
- Högkapacitetspumpar
- Sandsäckar

Samtlig materiel förvaras i MSB:s centrallager i Kristinehamn.

Barriärer

MSB har ca 5 000 m barriärer med en dämningshöjd på 80 cm. 300 m av barriärerna kan dessutom höjas upp för att klara en dämningshöjd på 120 cm.

När barriärerna används följer vid behov personal från MSB med inledningsvis och förevisar hur materielen ska användas. Mottagande kommun tillhandahåller själv sand och lastmaskin.

Pumpar

MSB har tre högkapacitetspumpar, var och en med en kapacitet på 20 m³/min. De kan pumpa stora vattenmängder, men har inte förmågan att transportera vattnet långt.

MSB har också två högkapacitetspumpar med en kapacitet på 15 m³/min. Dessa pumpar kan dessutom transportera vatten långa sträckor och lämpar sig därför både till insatser vid översvämning och vid skogsbrand. Pumpresursen har också delvis automatiserad slangutläggning och upprullning.

Då högkapacitetspumparna används följer personal med och sköter driften av dem.

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM RESURSERNA FÖR ÖVERSVÄMNING:

Kontakta MSB:s tjänsteman i beredskap, TiB.
Telefon 054-150 150, samtalet kopplas via SOS Alarm.

Oljeutsläpp

Vid oljeutsläpp kan MSB stödja med materiel för strandsanering. Vid insats följer inledningsvis personal från MSB med och förevisar hur materielen ska användas.

Materielen består bland annat av:

- Länsor för styrning och inneslutning av olja
- Strandskyddsdukar
- Pumpar och skimmrar för upptagning av olja
- Båtar och terrängfordon
- Personlig skyddsutrustning
- Utrustning för sanering av stränder
- Avfallscontainers och storsäckar för mellanlagring av olja

Oljeskyddsförråden finns på 5 platser

Oljeskyddsmaterielen finns placerad i Kustbevakningens miljöskyddsförråd i Göteborg, Oskarshamn, Härnösand, Djurö och Slite.

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM RESURSERNA FÖR OLJEUTSLÄPP:

Kontakta MSB:s tjänsteman i beredskap, TiB.

Telefon 054-150 150, samtalet kopplas via SOS Alarm.

CBRN

Vid kemikalieolyckor och händelser inom ramen för CBRN kan räddningstjänsten och andra myndigheter behöva stöd med kunskap och avancerad utrustning. Vid en sådan insats kan MSB stödja med materiel och särskilt utbildad personal.

Resurserna kan också stärka beredskapen vid planerade stora arrangemang, exempelvis stora idrottsarrangemang, stora internationella möten eller statsbesök. För sådana planerade händelser behöver MSB lyfta frågan till Regeringskansliet för beslut varför stödet måste begäras minst 6 månader i förväg.

De insatser som utförs inom ramen för räddningsinsats ska genomföras tillsammans med lokal räddningstjänst som bland annat ansvarar för ledningsstruktur, vattenförsörjning, viss saneringsförmåga m.m.

MSB:s resurser består av:

- Kemenheter
- Saneringsenheter
- Indikeringsenheter
- Expertstöd genom Företagens kemberedskap

Kemenheter

Kemenheterna kan exempelvis bistå med pumpning av kemikalier, tätning av läckage, arbete i EX-miljö, impaktering och bildöverföring.

Enheterna finns på räddningstjänsterna i Luleå, Kramfors, Köping, Skövde, Stenungsund och Perstorp.

Saneringsenheter

Saneringsenheterna kan bistå med sanering av insatspersonal, livräddande personsanering och sanering av materiel som används under insats.

Enheterna finns på räddningstjänsterna i Piteå, Järfälla, Kungsbacka och Hässleholm.

Indikeringsenheter

Indikeringsenheterna syftar till att ge snabbt stöd med att analysera okända kemikalier, både gaser, vätskor och fasta ämnen. Exempel på utrustning som de har med sig är masspektrometer/gaskromatograf, infraröd spektrometer samt utrustning för mätning av joniserande strålning, brandfarliga gaser med mera. I första hand utförs direktanalys på skadeplats, men proven kan också skickas till experter för vidare analys.

Indikeringsenheterna finns på räddningstjänsterna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

**SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM RESURSERNA FÖR KEM,
SANERING OCH INDIKERING:**

Kontakta SOS Alarm för vidarekoppling till respektive räddningstjänst.

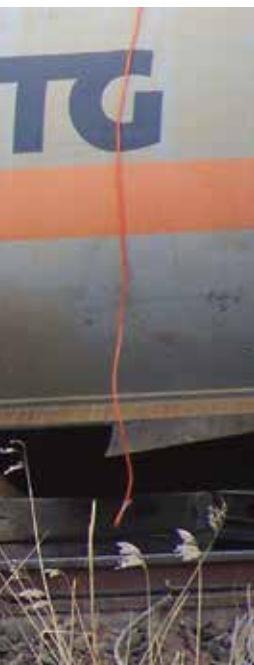
Företagens kemberedskap

MSB har ett avtal med ett antal industrier inom kemikaliesektorn, där företagen åtar sig att stödja räddningstjänsten vid en olycka med ammoniak, klor, svaveldioxid, natriumhydroxid, kaliumhydroxid, salpetersyra, saltsyra, svavelsyra, oleum och natriumhypoklorit. Stödet kan ges genom telefonrådgivning, eller vid behov också på plats med personal och material. Kommunen som har begärt stöd bekostar företagens medverkan.

Uppgifter om vilket företag som har expertkompetens för vilken produkt finns i beslutsstödet RIB och MSB ser gärna att man rådgrör med MSB:s räddningstjänststöd först då de kan ha ytterligare tips på resurser. Räddningstjänststödet nås via MSB:s Tjänsteman i beredskap.

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM FÖRETAGENS KEMBEREDSKAP:

Kontakta SOS Alarm eller företagets eget larmnummer direkt.
MSB:s Räddningstjänststöd nås via MSB:s Tjänsteman i beredskap.

Sök och räddning

MSB:s sök- och räddningsstyrka kan användas för att söka efter och rädda människor vid händelser med kollapsade byggnadskonstruktioner, orsakade av till exempel naturkatastrofer, olyckor eller terrordåd. Resursen är ursprungligen framtagen för internationella insatser men ska företrädesvis aktiveras för insatser inom Sverige.

Resursen består av en styrka av specialutbildade personer och räddningshundar med förmåga att:

- Hitta människor i rasmassor
- Stabilisera och forcera byggnadsdelar
- Medicinskt stabilisera patienter
- Genomföra losstagning av personer

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM RESURSERNA FÖR SÖK OCH RÄDDNING:

Kontakta MSB:s tjänsteman i beredskap, TiB.
Telefon 054-150 150, samtalet kopplas via SOS Alarm.

alt tech Jour - håll koll på Push !!!

A 320 24 ärgamult

Digne

1/48 pers (142-150 enl BBC)
(inga överlevande - Media)

Germun Wings

Barcelonn - Düsseldorf

Reporter om Vrakdelar - Media

VP - ingen info om svenskar

AKTUELLT

- FÄGEL INFLUENZA
- FLYG OLYCKOR FRAMTID

BUBBLARE

Samverkan och ledning

Förstärkningsresursen för stöd till samverkan och ledning är MSB:s nyaste förstärkningsresurs.

Resursen består främst av personer med kompetens att förstärka aktörens ledningsfunktion. Antalet personal och kompetenser anpassas efter behov och stödet utgår från MSB:s koncept Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Förstärkningsresursen är självförsörjande och medför egen kontors- och kommunikationsmateriel.

Resurserna ska kunna anpassas till den specifika situationen men består i grunden av:

- Expertis inom stabsmetodik och aktörsgemensamma former för samverkan och ledning
- Metodstöd för samordning och ledning
- Expertis inom det svenska krishanteringssystemet

Stödet ska också kunna förstärkas med till exempel:

- Händelsespecifik expertis
- Expertis kriskommunikation
- Vårdlandsstöd
- Rakel
- System för beslutsstöd och kommunikationslösningar (ICT) så att telefoni, datanätverk m.m. fungerar

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM FÖRSTÄRKNINGSRESURS FÖR STÖD TILL SAMVERKAN OCH LEDNING:

Kontakta MSB:s tjänsteman i beredskap, TiB.
Telefon 054-150 150, samtalet kopplas via SOS Alarm.

Värdlandsstöd

Förstärkningsresursen för värdlandsstöd kan lämna stöd till exempelvis en räddningstjänst eller länsstyrelse då denna efterfrågar internationell hjälp.

Generellt finns det en god förmåga i Sverige att hantera olyckor och kriser. Det kan dock uppstå situationer när inte heller Sveriges samlade resurser räcker till och där vi behöver be om stöd från utlandet. Vid den stora skogsbranden i Västmanland 2014, togs exempelvis flygande släckresurser emot från Norge, Frankrike och Italien.

När begäran om internationell hjälp görs är det den aktör som begärt hjälpen som också ansvarar för att ta emot stödet på ett ordnat sätt. Då denna typ av händelser är sällan förekommande kan enskilda kommuner och länsstyrelser behöva stöd med kunskap och resurser för detta.

Förstärkningsresursen har till uppgift att stödja aktören som är ansvarig för insatsen med mottagning och koordinering av den internationella hjälpen. Den stödjer också de inkommande stödresurserna i kommunikationen med svenska kontakter. Förstärkningsresursen är självförsörjande och medför egen kontors- och kommunikationsmateriel. Antalet personal och kompetenser anpassas efter behov.

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM VÄRDLANDSSTÖDET:

Kontakta MSB:s tjänsteman i beredskap, TiB.
Telefon 054-150 150, samtalet kopplas via SOS Alarm

SNAM – Svenska Nationella Ambulansflyget

Vid en stor olycka eller katastrof då samhällets ordinarie stöd och sjuktransporter inte är tillräckliga, finns Svenska Nationella Ambulansflyget, SNAM, som en resurs. Resursen kan ställas till förfogande för landsting, Forsvarsmakten, svensk utlandsmyndighet eller EU via civilskyddsmekanismen.

SNAM är inte ett ambulansflyg för akuta uttryckningar, utan används exempelvis för att transportera stabila patienter som har vårdats på ett sjukhus, men som behöver förflyttas till specialistvård. Det kan röra sig om ett landsting i en del av Sverige som vid en stor olycka behöver förflytta patienter till ett annat landsting. Det kan också finnas behov av att flyga patienter från ett land som drabbats av en katastrof eller terroristattack.

MSB ansvarar för hålla resursen och att leda insatser med SNAM, men samråder med Socialstyrelsen inför en insats.

I SNAM-resursen ingår specialutbildad sjukvårds- och flygpersonal. Västerbottens läns landsting ansvarar för vård och medicinsk personal. SAS ansvarar för att ett flygplan ställs till förfogande samt bemannar med flygpersonal. SNAM har utan besättningsbyte, tankning osv en räckvidd om minst 300 mil från Stockholm/Arlanda.

Efter beslut om insats byggs ett reguljärt passagerarflygplan om till en flygande intensivvårdsavdelning inom sex timmar. Planet innehåller då:

- Sex intensivvårdsbårar för allvarligt skadade
- Sex till tolv bårar för patienter som inte kräver intensivvård
- Upp till 20 sittplatser för gående patienter eller anhöriga

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM RESURSEN SNAM:

Kontakta MSB:s tjänsteman i beredskap, TiB.
Telefon 054-150 150, samtalet kopplas via SOS Alarm.

Stödstyrkan

För att Sverige snabbt ska kunna bistå personer med hemvist i Sverige som drabbas av en allvarlig händelse utomlands, finns den så kallade Stödstyrkan. Här ingår MSB, Socialstyrelsen, Polismyndigheten, Svenska Kyrkan, Röda Korset och Rädda Barnen.

Styrkan är flexibel och sätts ihop utifrån de behov som finns när något inträffar. Den ska kunna lämna Sverige inom tolv timmar efter beslut, en första styrka redan efter sex timmar.

Stödstyrkan aktiveras efter förfrågan från Utrikesdepartementet (UD) och samordnas av MSB. Styrkan arbetar på uppdrag av UD som ett stöd till ambassaden eller konsulatet i det berörda landet. Det är den svenska utlandsmyndigheten som initialt bedömer när och vilken hjälp de nödställda personerna med hemvist i Sverige behöver.

Exempel på uppgifter som stödstyrkan kan bistå med är att:

- Hjälpa drabbade med information, krisstöd och sjukvård
- Etablera och driva samordningsstab
- Genomföra rekognoseringar
- Bedöma behovet av ytterligare stöd från Sverige
- Kommunicera lägesbild
- Evakuera

SÅ HÄR GÖRS FÖRFRÅGAN OM RESURSEN STÖDSTYRKA:

Stödstyrkan aktiveras på begäran från Utrikesdepartementet (UD).

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Publ.nr MSB1061 - december 2016 ISBN ISBN 978-91-7383-711-8